

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рж гп 13/2014
27.11.2014.године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, као председника већа, судије Гордане Ајншпилер-Поповић и судије Јелене Боровац, као чланова већа, у поступку по жалби предлагача по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, С.Д. и Н.И., поднете преко пуномоћника адвоката А.М. из Б., ..., против решења Привредног апелационог суда Р4 П 113/14 од 06.10.2014. године, на седници већа одржаној дана 27.11.2014. године, доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача С.Д. и Н.И. и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Привредног апелационог суда П бр.113/14 од 06.10.2014. године у ставовима IV и V.

Образложење

Побијаним решењем у првом ставу изреке усвојен је захтев предлагача па је утврђено да је у парничном поступку који се води пред Привредним судом у Београду повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року. Другим ставом наложено је Привредном суду у Београду да предузме све мере како би се парнични поступак што пре окончао и израдио писмени отправак одлуке. Трећим ставом побијаног решења делимично је усвојен предлог подносиоца захтева предлагача па је одређена примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року у износу од 80.000,00 динара за сваког од предлагача. Четвртим ставом изреке, у преосталом делу захтев предлагача је одбијен као неоснован у износу од 420.000,00 динара за сваког предлагача. Петим ставом изреке, одбачен је захтев предлагача С.Д. и И.Н. за накнаду трошкова поступка.

Благовременом жалбом предлагачи оспоравају наведено решење из свих законских разлога, а у погледу става IV и V истог решења. Указују да су према образложењу Привредног апелационог суда предлагачи у деценијском поступку који траје предузимали све радње без икаквих кашњења или процесно недозвољених елемената, како би се поступак што пре окончао понашајући се као савесне странке у поступку. Оспоравају међутим констатацију Привредног апелационог суда да се ради о веома сложеном поступку исказујући да се по њиховом мишљењу ради о једноставном поступку. Стога сматра да је за дужину трајања поступка од 16 година одмерена неприхватљиво ниска накнада у износу од 80.000,00 динара, поредећи овај износ са накнадама нематеријалне штете

досуђеним у другим ситуацијама. Истиче такође да није одлучено о законској затезној камати коју предлагачи и неће тражити ако се одлука преиначи на пуни износ тражене штете од 500.000,00 динара. Указује да је тражена висина штете у складу са одлукама Европског суда за људска права а које морају бити параметар при досуђивању накнаде и за наше судове. Указује такође да је током трајања дугогодишњег поступка дошло и до погоршања здравственог стања предлагача што се сматра релевантним за одмеравање висине накнаде.

Сматра да је апелациони суд непримерено покушао да оправда поступање првостепеног суда уместо да га досуђивањем адекватне накнаде подносиоцима захтева санкционише. Оспорава и одлуку о трошковима, сматрајући да му исти морају бити досуђени као уставну жалбу јер је иницијални акт и писан као уставна жалба, па предлаже да се у том смислу преиначи и решење о досуђењу правичне накнаде и одлука о трошковима.

Поступајући на основу члана 86 Закона о уређењу судова по жалби предлагача на решење Привредног апелационог суда Р4 П бр.113/14 од 06.10.2014. године, Врховни касациони суд је нашао да жалба није основана.

Предлагач је преко пуномоћника 18.03.2013. године, Уставном суду Републике Србије поднео уставну жалбу захтевајући да се утврди повреда права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду П бр.268/11, а с обзиром на његово петнаестогодишње трајање. Предложено је и да се наложи првостепеном суду да у што краћем року оконча наведени поступак. Предлагачи су тражили накнаду од 500.000,00 динара по особи, односно сваком од предлагача са припадајућом законском затезном каматом као и трошкове поступка по уставној жалби.

Одлучујући о поднетом захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, Привредни апелациони суд је извршио увид у списе предмета првостепеног суда и утврдио да је тужба поднета Трећем општинском суду у Београду 02.03.1998. године, пред којим се поступак водио под бројем 94/98, да је у том предмету донета једна пресуда коју је донео Трећи општински суд под бројем 94/98 19.09.2001. године, да је потом поступак у истом предмету прекинут због отварања стечајног поступка над туженим Робне куће Београд дана 22.10.2004. године, а да до подношења уставне жалбе поступак није правноснажно окончан.

Ценећи цео ток поступка и све околности и критеријуме за оцену поступања у разумном року Привредни апелациони суд је утврдио да је дошло до повреде права на суђење у разумном року што и констатује првим ставом побијаног решења.

Суд посебно цени чињеницу да је реч о радном спору који је по својој природи представља посебно хитан уступак, да је поступак још увек у току јер о свим захтевима није донета правноснажна одлука, а да је до дана извршеног увида и оцене основаности захтева протекло више од 16 година. Имајући у виду ове околности, Привредни апелациони суд правилно закључује да поступак није окончан у оквиру разумног рока. Испитујући критеријуме Привредни апелациони суд налази да се ради о релативно једноставном поступку који је усложњен

чињеницом да се на страни тужиоца осим предлагача налазило више десетина физичких лица што у процесном смислу усложњава поступак и проузрокује његово дуже временско трајање. Суд је такође посебно ценио и чињеницу да је о главном захтеву тужиоца односно овде предлагача, давно донета одлука односно да је право на главно потраживање решено одлуком Трећег општинског суда од 19.09.2001. године, те да је међу странкама остало спорно само право тужиоца на тражену затезну камату за период од 27.02.1998. године до 23.07.2002. године. Чињеницу да је у наведеном спору остало нерешено само спорно питање камате као споредног потраживања тужиоца док је о главном потраживању давно донета одлука, проузрокује правилан закључак суда да је повређено право на суђење у разумном року али истовремено и утиче на висину одмерене правичне накнаде.

Имајући у виду све наведено, Привредни апелациони суд констатује да се ради о захтеву посебне хитности с обзиром да је у питању радни спор, али да је суштински давно одлучено о главном потраживању те да је остао предмет расправе само споредно потраживање затезне камате које није од виталног и егзистенцијалног значаја за предлагача.

Наведени део одлуке није жалбом оспорен, мада подносиоци жалбе споре неке од закључака првостепеног суда у погледу сложености поступка и елемената који указују на сложеност поступка.

Имајући у виду да у ситуацији када је утврђено да је повређено право на суђење у разумном року суд може досудити примерену новчану накнаду подносиоцу захтева, а ценећи да је примерена накнада она која пружа сатисфакцију и задовољење предлагача, полазећи од његовог трпљења и неизвесности којој је био изложен због трајања поступка који је превазишао разумни рок, правилно према становишту овога суда Привредни апелациони суд одмерава накнаду у досуђеном износу ценећи да, правилно Привредни апелациони суд одбија да одреди правичну накнаду подносиоцу захтева за износ изнад одмереног ставом три одлуке, налазећи да нема законских разлога за досуђење накнаде више од досуђеног износа. Стога је исти потребно одбити.

Правилно притом закључује Привредни апелациони суд као првостепени суд да се досуђеним износом правичне накнаде постиже сатисфакција и задовољење предлагача те да досуђени износи не могу бити у складу са одлукама суда у Стразбуру већ морају бити примерене економским могућностима земље и социјалним приликама у Републици Србији као и степену привредног и друштвеног развоја Републике Србије.

Из наведених разлога, жалбени наводи којима се оспорава висина досуђене примерене накнаде за утврђену повреду права на суђење у разумном року према становишту Врховног касационог суда нису основани.

Нису такође основани жалбени наводи којима се захтева накнада трошкова као у поступку по уставној жалби, с обзиром да је почетком примене цитираних одредаба Закона о уређењу судова, уставна жалба постала захтев за заштиту права на суђење у разумном року, за који поступак је предвиђена сходна примена

одредаба Закона о ванпарничном поступку, па се и трошкови истог поступка одмеравају односно утврђују у складу са истим прописом.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци решења на основу члана 30. став 2. Закона о парничном поступку у вези са чланом 294. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11).

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**